

Leesclub 45: Liefde & macht

Tirza
van Arnon Grunberg

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Tirza* van Arnon Grunberg. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

- 1 Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
- 2 Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
- 3 Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
- 4 Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'NaamsvermeldingNietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

Er was al gedekt voor twee. Hij dekte de tafel lang voor het eten klaar was. Soms begon hij ermee direct nadat hij thuiskwam van zijn werk. Omdat hij niet kon wachten tot Tirza en hij aan die tafel zouden zitten, omdat dat moment het evenwicht herstelde dat altijd weer verloren dreigde te gaan. Tirza en hij, aan tafel, etend. De schijn van een gezin en meer dan dat, een verbond. Een heilig verbond. (p. 28-29)

Tirza gaat over de dramatische liefde van een vader (Jörgen Hofmeester) voor zijn jongste dochter (Tirza). Met zijn tweeën wonen ze in een prachtig huis in Amsterdam, tot op een avond Tirza's moeder – die drie jaar geleden was vertrokken – weer voor de deur staat. Terwijl Hofmeester er alles aan doet om zijn jongste dochter gelukkig te maken, en haar eindexamenfeest perfect te laten verlopen, wordt duidelijk dat het gezin nooit echt in harmonie heeft samengeleefd. Na haar feest zal Tirza vertrekken voor een reis door Afrika, samen met haar vriendje Choukri. Maar als haar ouders na een paar weken nog niets van haar gehoord hebben, besluit Hofmeester haar achterna te reizen. Een lange zoektocht eindigt in de woestijn, waar eindelijk duidelijk wordt wat er met zijn dochter is gebeurd. Of misschien toch niet...?

Wanneer slaat de liefde van een vader om in een obsessie? Welke rol spelen macht en controle in relaties tussen ouders en hun kinderen? In deze leesclub ga je met elkaar in discussie over dergelijke vragen.

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Wat vond je onduidelijk in *Tirza*, wat begreep je niet zo goed? Formuleer om de beurt een vraag over de tekst en probeer samen tot een antwoord te komen.

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Tirza* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen

Vraag 1

In welke straat wonen Hofmeester en zijn gezin?

Vraag 2

Waar heeft Hofmeester tot een paar jaar geleden gewerkt?

Vraag 3

Wat drinkt Hofmeester op het feest van Tirza?

1. Pinot Gris
2. Gewürztraminer
3. Gruner Veltliner

Vraag 4

Hoe noemt Hofmeester Tirza's vriendje Choukri?

Vraag 5

Naar welk land reist Hofmeester om zijn dochter te gaan zoeken?

Antwoorden

- 1 Van Eeghenstraat
- 2 Hij werkte bij een uitgeverij (als redacteur vertaalde fictie)
- 3 Antwoord 2: Gewürztraminer
- 4 Mohammed Atta (of 'Atta')
- 5 Namibië

Vraag

3

Vraag

2

Vraag

1

Antwoorden

Vraag

5

Vraag

4

Feest der herkenning? 1

Hofmeester legt veel druk op Tirza in zijn opvoeding. Ze moet de perfecte dochter zijn, die cello speelt en hoge cijfers haalt. Herken jij die druk van jouw ouders of verzorgers, of krijg jij meer vrijheid om je eigen keuzes te maken?

Feest der herkenning? 2

Tirza krijgt in haar jeugd een eetstoornis. Eetstoornissen worden vaak verklaard vanuit de wens om de controle over het eigen leven en lichaam terug te winnen. Speelt die oorzaak volgens jou bij Tirza ook een rol?

Feest der herkenning? 3

Als Tirza's eetstoornis verergert, brengt Hofmeester haar uiteindelijk naar een kliniek in Duitsland. Wat doet Hofmeester nog meer allemaal voor zijn dochter, en vind je dat hij goed voor haar zorgt?

Feest der herkenning? 4

Wat vind je van de manier waarop Hofmeester en zijn vrouw met elkaar omgaan? Heb je begrip voor hun gedrag?

Feest der herkenning? 5

Hofmeester begrijpt niet waarom Ibi haar studie natuurkunde heeft ingeruild 'voor het opmaken van bedden' in een Frans Bed & Breakfast. Zou jij zelf in staat zijn om net als Ibi je leven om te gooien? En wordt jouw keuze daarbij beïnvloed door je familie?

Feest der herkenning? 6

Je ziet Hofmeesters controledrift ook terug in zijn kritiek op Choukri. Heb jij ook wel eens te maken gehad met een afwijzing van een vriend of vriendin door je familie, en zo ja, hoe ging je daarmee om? Zo nee, wat vind je ervan dat Hofmeester Choukri afwijst?

Feest der herkenning? 7

Alles wat je in het verhaal leest, zie je door de ogen van Hofmeester. Stel je voor dat je het verhaal vanuit een ander personage zou moeten herschrijven. Welk personage zou dit zijn en waarom kies je voor dit personage? Wat is het gevolg voor het verhaal?

Feest der herkenning? 8

Hofmeesters gruwelijke daad wordt pas aan het einde van het verhaal duidelijk. Kwam dit einde voor jou als een verrassing, en welke reactie riep het bij je op?

Feest der herkenning?

3

Feest der herkenning?

2

Feest der herkenning?

1

Feest der herkenning?

6

Feest der herkenning?

5

Feest der herkenning?

4

Feest der herkenning?

8

Feest der herkenning?

7

Stof tot nadenken? 1

Lees het citaat uit de inleiding nog eens. Hofmeester beschouwt zijn relatie met Tirza als een 'heilig verbond'. Wat zijn volgens jou de kenmerken van een 'heilig verbond', en wat zegt die woordkeuze dus over Hofmeesters beeld van de relatie met zijn dochter?

Stof tot nadenken? 2

Hofmeester heeft met Ibi geen 'heilig verbond'. Welke verschillen zie je in de manier waarop Hofmeester met zijn twee dochters omgaat, en hoe verklaar je die verschillen?

Stof tot nadenken? 3

De vrouw van Hofmeester wordt consequent 'de echtgenote' genoemd. Wat voor beeld krijg je daardoor van haar? Zou dat beeld anders zijn als ze wel bij haar naam was genoemd?

Stof tot nadenken? 4

Hofmeester houdt zijn gezin voor de gek en als lezer krijg je door zijn ogen een onbetrouwbaar beeld van de verhaalwereld te zien. Met zijn vertekening van de 'feiten' probeert hij dus niet alleen zijn dochter in zijn macht te houden, maar ook jou, de lezer. Kun je dat uitleggen?

Stof tot nadenken? 5

Als Hofmeester naar Namibië reist, klampt een meisje – Kaisa – zich aan hem vast. De meeste tijd in Afrika brengt hij samen met haar door. Kun jij uitleggen waarom Hofmeester bij Kaisa blijft?

Stof tot nadenken? 6

Hofmeester herkent Mohammed Atta in Choukri. Atta was een van de terroristen achter de aanslagen van 9/11. Kennelijk ervaart Hofmeester de komst van Choukri als een 'aanslag'. Wat valt Choukri precies aan, in Hofmeesters beleving?

Stof tot nadenken? 7

Hofmeester wordt woest wanneer hij Ibi betrapt met 'de huurder' en verliest zijn zelfbeheersing als hij ziet dat Tirza seks heeft met Choukri. Waarom staat Hofmeester niet toe dat zijn dochters seksueel volwassen worden? Denk ook aan dat 'heilig verbond' uit het citaat.

Stof tot nadenken? 8

We hebben dit verhaal geschaard onder het thema 'Liefde en macht'. Denk terug aan alles wat er gezegd is in deze leesclub over de relatie tussen Hofmeester en Tirza. Wie oefent er precies macht uit over wie?

Stof tot nadenken?

3

Stof tot nadenken?

2

Stof tot nadenken?

1

Stof tot nadenken?

6

Stof tot nadenken?

5

Stof tot nadenken?

4

Stof tot nadenken?

8

Stof tot nadenken?

7